

Sectoraal comité van het Rijksregister

Aanbeveling RR nr. 03/2008 van 16 april 2008

Betreft: draagwijdte machtigingsbesluiten van de gemeenten (IP/2008/207)

Het Sectoraal comité van het Rijksregister, (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, (hierna "WRR"), inzonderheid artikel 16, eerste lid, 3°;

Gelet op de aanvraag van Digipolis, ontvangen op 20/02/2008;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 16/04/2008 volgende aanbeveling uit:

I. CONTEXT

1. Digipolis verzorgt de informatica-omkadering (o.a. ontwikkeling van de software) van de stad Antwerpen. Naar aanleiding van een voorgenomen uitbreiding van de informaticatoepassingen stelt zich de vraag naar de draagwijdte van de machtigingsbesluiten van de gemeenten. Al naargelang het antwoord op die vraag zal eventueel een uitbreiding van de machtigingen moeten gevraagd worden.

2. De gemeenten werden bij koninklijk besluit van 3 april 1984 *betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en controle van informaties*, gemachtigd om toegang te hebben tot het Rijksregister. Die toegang betreft:

- alle gegevens van het Rijksregister betreffende de personen die in haar registers zijn ingeschreven (artikel 1);
- de gegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, WRR betreffende de personen die niet in haar registers zijn ingeschreven (artikel 2).

3. In dit laatste geval mogen de gegevens uitsluitend gebruikt worden voor doeleinden van intern beheer (artikel 3).

4. Krachtens het koninklijk besluit van 30 augustus 1985 *waarbij de gemeentelijke administraties gemachtigd worden om het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken*, mogen zij dit nummer gebruiken:

- voor het intern beheer van de registers en de verwerkingsverrichtingen waarmee zij ter uitvoering van wettelijke verplichtingen belast zijn (artikel 1, 1°) ;
- in hun betrekkingen met andere gemachtigden (artikel 1, 2°, c);
- in hun betrekkingen met de titularis van het nummer of met zijn wettelijke vertegenwoordiger (artikel 1, 2°, d);

waarbij geen onderscheid wordt gemaakt al naargelang de titularis van het nummer ingeschreven is in haar registers of niet.

5. De stad Antwerpen werd bij beraadslaging RR nr. 15/2006 van 24 mei 2006 gemachtigd om toegang te hebben tot een aantal informatiegegevens van het Rijksregister en om het identificatienummer ervan te gebruiken met het oog op de uitbouw van een elektronisch loket.

6. De stad Antwerpen wenst in de context van een aantal taken en diensten die zij verstrekt (sportdienst, stedenbouwkundige vergunningen, klachtenmanagement, registratie briefwisseling) een beroep te doen op de informatiegegevens van het Rijksregister evenals het nummer ervan te gebruiken. De contacten tussen een persoon en de hierboven betrokken diensten van de stad worden per persoon ook opgenomen in het CRM (cliëntenregistratiesysteem), zodat men te allen tijde een overzicht heeft wie, waarom met de stad contacten heeft en hoever het staat met de behandeling van een vraag van de betrokkene wanneer deze de stad dienaangaande interpelleert.

7. Digipolis wenst te vernemen of de stad Antwerpen voor deze doeleinden op basis van de bestaande machtigingen een toegang heeft en het nummer mag gebruiken, dan wel of er een uitbreiding van de machtigingen moet gevraagd worden.

II. ANALYSE TEN GRONDE

A. Ingeschreven in de bevolkingsregisters

8. In de mate dat de diensten die de Stad Antwerpen verstrekt haar eigen inwoners betreft, heeft zij krachtens het machtigingsbesluit van 3 april 1984 en gelet op de zeer algemene formulering, toegang tot de gegevens van deze personen.

9. Ook voor wat het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister betreft, lijkt er zich geen probleem te stellen. Het beoogde gebruik valt onder artikel 1, 1° van het machtigingsbesluit van 30 augustus 1985.

10. De specifieke taken en diensten die in de vraag geïndiceerd worden, spruiten voort uit wettelijke verplichtingen:

- stedenbouwkundig gerelateerde taken (decreet *betreffende de ruimtelijke ordening* gecoördineerd op 22 oktober 1996)
- klachtenbehandeling (artikel 197 – 198 *Gemeentewet*)
- registratie briefwisseling (artikel 189 *Gemeentewet*)
- sportdienst (o.a. decreet van 9 januari 2008 *houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport*)

B. Niet-ingeschreven in de bevolkingsregisters

1. TOEGANG

11. Of een gemeente in het Rijksregister de gegevens van een "niet-inwoner" kan raadplegen, zal afhangen van de draagwijdte van de uitdrukking "intern beheer" die in artikel 3 van het koninklijk besluit van 3 april 1984 wordt gehanteerd.

12. In het verslag aan de Koning dat het koninklijk besluit van 3 april 1984 vergezelde, wordt m.b.t. het intern beheer het volgende opgemerkt:

"Zo moet een gemeente dikwijls het huidige adres van een vroegere inwoner kennen of weten of hij nog in leven is voor de opstelling van kiezerslijsten, voor de inning van schulden (taksen), voor de militieverrichtingen, voor het onderzoek van geschillen inzake het bepalen van de verblijfplaats, voor verificaties van burgerlijke staat, enz."

13. Nog steeds volgens dit verslag gebeurde dit tot dan op basis van conventies tussen het Rijksregister en de gemeenten, en stelt het verslag verder dat:

"Het besluit bevestigt de procedure die werd aangewend in het systeem met conventies Het beperkt evenwel een dergelijke toegang tot de informaties opgenomen in artikel 3, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983. Het maakt deze toegang afhankelijk van doeleinden van intern beheer....."

14. Op basis van de hiervoor geciteerde indicaties in het verslag aan de Koning, lijkt het begrip "intern beheer" vrij restrictief in die zin dat de betrokken "niet-inwoner" ooit inwoner moet geweest zijn ("ex-inwoner") en dat de toegang wordt verleend met het oog op het afwerken van "unfinished business" met de betrokkene: bv. wanneer men tijdens de in de wet bepaalde periode voorafgaand aan de verkiezingen verhuist, zal men toch nog zijn stem moeten uitbrengen in de vorige gemeente die daartoe het nodige moet doen o.a. om de oproepingsbrief te versturen.

15. Op basis van de hiervoor geciteerde indicaties in het verslag aan de Koning, lijkt het begrip "intern beheer" een specifieke, namelijk persoonsgebonden, connotatie te hebben. De aangehaalde voorbeelden hebben allemaal betrekking op situaties waarin de betrokkene een "ex-inwoner" is waarmee de gemeente nog "unfinished business" heeft.

16. Als dit juist is, dan betekent dit dat de toegang die verleend wordt door artikel 2 van het machtigingsbesluit van 3 april 1984 beperkt is tot "ex-inwoners" van de gemeente teneinde deze laatste toe te laten alle nog openstaande zaken met de betrokkene af te handelen.

17. Artikel 3 van het machtigingsbesluit van 3 april 1984 werd in 2005 aangepast¹. Daar waar dit artikel initieel bepaalde dat de gegevens die met het oog op intern beheer uit het Rijksregister werden verkregen, niet mochten meegedeeld worden aan derden, werd er thans een uitzondering ingevoegd. Het werd toegestaan om het laatst gekende adres van een "ex-inwoner" mee te delen aan een derde voor zover deze een rechtmatige aanvraag doet in de zin van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 *betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister*.

18. Door deze wijziging wordt vermeden dat iemand die in toepassing van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 een attest van woonst opvraagt, opeenvolgend verschillende gemeenten moet aanschrijven vooraleer hem dit getuigschrift kan bezorgd worden in het geval dat de betrokkene regelmatig verhuist.

19. Het verslag aan de Koning zegt in dit verband:

"Aangezien deze informatie van het Rijksregister van de natuurlijke personen komt, moet eveneens het koninklijk besluit van 3 april gewijzigd (...) worden. Artikel 3 van dit koninklijk besluit bepaalt immers dat de door een gemeente verkregen informatie betreffende een in een andere gemeente ingeschreven persoon, enkel mogen aangewend worden voor doeleinden van intern beheer."

20. Indien een attest van woonst gevraagd wordt, enkele jaren nadat de betrokkene verhuisde naar een andere gemeente, zal de gemeente in de overgrote meerderheid van de gevallen alle zaken m.b.t. tot haar gewezen inwoner afgehandeld hebben. Dat het besluit dan nog in een toegang voorziet, wijst erop dat het begrip "intern beheer" ruimer is dan het afwerken van "unfinished business", maar de persoonsgebonden connotatie is wel een constante: de betrokkene heeft ooit in de gemeente gewoond.

¹ Zie: koninklijk besluit van 22 april 2005 *tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en de controle van de informaties en van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister*.

21. Samenvattend zou dit betekenen dat de door de artikelen 2 en 3 van het machtigingsbesluit van 3 april 1984 verleende toegang:

- alleen "ex-inwoners" van de gemeente viseert;
- uitsluitend mag gebruikt worden met het oog op "intern beheer", waarbij dit begrip een verrichting van de gemeente viseert die verband houdt met het feit dat de betrokkene ooit "inwoner" is geweest.

22. Personen die nooit in de gemeente gewoond hebben, vallen dus buiten het toepassingsveld van het machtigingsbesluit. Voor zover een gemeente toegang wenst tot gegevens van dergelijke personen moet een uitbreiding van de machtiging gevraagd worden.

2. GEBRUIK

23. Het machtigingsbesluit van 30 augustus 1985 m.b.t. het gebruik van het identificatienummer maakt geen onderscheid naar de geïsoleerde personen toe (in tegenstelling tot de toegangsmachtiging). Of een persoon al dan niet ooit in de gemeente gewoond heeft, is irrelevant.

24. De specifieke taken en diensten die in de vraag geïsoleerd worden, spruiten voort uit wettelijke verplichtingen (artikel 1, 1° van het machtigingsbesluit):

- stedenbouwkundig gerelateerde taken (decreet *betreffende de ruimtelijke ordening* gecoördineerd op 22 oktober 1996)
- klachtenbehandeling (artikel 197 – 198 *Gemeentewet*)
- registratie briefwisseling (artikel 189 *Gemeentewet*)
- sportdienst (o.a. decreet van 9 januari 2008 *houdende de bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport*)

25. Bijgevolg mag een gemeente in het kader van de hiervoor vermelde taken, ongeacht de persoon, het identificatienummer gebruiken.

**OM DEZE REDENEN,
het Comité**

stelt vast dat:

- het koninklijk besluit van 3 april 1984 *betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en controle van informaties*, alleen personen viseert die ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters van de betrokken gemeente of er ooit ingeschreven zijn geweest;
- het koninklijk besluit van 30 augustus 1985 *waarbij de gemeentelijke administraties gemachtigd worden om het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken*, geen onderscheid maakt al naargelang de personen al dan niet ingeschreven zijn (geweest) in de bevolkingsregisters van de betrokken gemeente.

Voor de Administrateur m.v.,
Het Afdelingshoofd O&RM

De Voorzitter

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Mireille Salmon